

Inatsisissatut siunnersuummut nassuiaatit

Nalinginnaasumik nassuiaatit1. Inatsisissatut siunnersuummut tunuliaqutaasoq*Ullut 60-it pillugit malittarisassaq*

Aningaasarsianit akileraarutit pillugit inatsimmi § 2, imm. 1. nr. 1, oqaaseqatigiit siulliit malillugit inuit, Kalaallit Nunaanni tamakkiisumik akileraartussaataitaanngitsut, atorfeqarnermi Kalaallit Nunaanni sulinerminnut akissarsiaqarnerminni ullormit siullermiit killilimmik akileraartussanngussapput. Aalajangersakkamili tassani oqaaseqatigiinni tullerni immikkut aalajangersagaqarpoq, killilimmik akileraartussaaneq atuutilissanngitsoq, Kalaallit Nunaanni sulineq ataqatigiisumik ullut 60-it sinnernagit najugaqarallarnermi ingerlanneqarsimatillugu, inuullu pineqartup sulisitsisumi Kalaallit Nunaanni nalunaarsugaanngitsumi atorfeqarnini ingerlatiinnarpagu.

Taamatut immikkut aalajangersakkap (ullut 60-it pillugit malittarisassaq) kinguneraa, inuit nunami maani sivikitsumik sulisut nunami allami sulisitsisuminni atorfeqarnerminnik ingerlatsiinnartut, Kalaallit Nunaanni akileraartussaataitaanngitsutut isigineqartarnerat. Malittarisassaq 1979-imeersoq, aningaasarsianit akileraarutit pillugit Inatsisartut inatsisaannut nr. 5, 19. maj 1979-imeersumut nassuiaatit malillugit ima tunngaveqartinneqarpoq "sivikitsumik Kalaallit Nunaanniittarnerpassuit – assersuutigalugu atorfimmut atatillugu angalanerit – pissutigalugit, akileraartussaataitaanermut tunngavissatut ullunik 60-inik killiliineq ilanngunneqarpoq,..." tassalu ullut 60-it pillugit malittarisassaq taamanikkut atuutilersinneqarpoq, pingaartumik akissarsiaqartut Danmarkimit aallartitaasut atorfimminnut atatillugu angalanerminni assigisaannilu Kalaallit Nunaanni akileraartinneqannginnissaat qulakkeerniarlugu.

Ullumikkut atorfimmut atatillugu angalanerit ullunit 60-init sivikinnerarsuarmik sivilissuseqartarput amerlanertigut ullut 14-it qaangissanagit. Peqatigitillugulu assersuutissaqarpoq ullut 60-it pillugit malittarisassap atonerlunneqartarneranut. Tamanna pisarluni akissarsiaqartut angalatitaasut sulillutik Kalaallit Nunaaniinneri ataasiakkaat ullunit 60-init sivikinnerunissaat isumagineqarneratigut. Pingaartumik oliesiornermut, aatsitassarsiornermut tamakkunangalu piiaanermut atatillugu annertusiartortumik ingerlataqarnerni atonerluinissamut periarfissat annertusipput, tamakkuninngalu sammisaqarnerni sulisorisat avataaneersuunissaat ilimagisariaqarmat aammalu sivikitsuunerusumik suliffeqarfimmiittartussaassallutik.

Akissarsiaqartut nunami allamiut piumasaqaatinik naammassinnittut, Kalaallit Nunaanni aki-leraartinneqanngippata, tamanna pisuni assigiinngitsuni kinguneqarsinnaasassaaq kalaallit suliffeqarfiutaasa maanimiunik sulisoqartut, unammilleqatigiinneq eqqarsaatigalugu suliffeqarfinnut nunami allamiuusunut assigisaannut sanillilliugit, kalaallit akissarsiaqartut akissarsiaannit akileraartitsinermut atasumik aningaasartuuteqarnermikkut, ajornerusumik inissisimanerannik.

Aningaasarsianit akileraarutit pillugit inatsimmi malittarisassat saniatigut, aningaasarsianit akileraarusiisinnaanermut apeqqut ilaatigut marloriaammik akileraannginnissamik isumaqatigiissutitigut, Naalakkersuisut isumaqatigiissuteqaatigisimasaasigut, aqunneqarpoq. Marloraammik akileraannginnissamik Danmarkimut isumaqatigiissut assersuutigalugu ullut 60-it pillugit malittarisassamut assingusumik imaqarpoq. Marloraammik akileraannginnissamik Savalimmiunut, Islandimut aamma Norgemut isumaqatigiissutini aamma taamatuttaaq aalajangerneqarpoq qanoq pisoqarnerani akissarsiaqartunit Savalimmiuni, Islandimi aamma Norgemi angerlarsimaffeqartunit akissarsianit Kalaallit Nunaat akileraarusiisinnaanermut pisinnaatitaanersoq. Marloraammik akileraannginnissamut isumaqatigiissutinut naapertuutinngitsunik pisoqartillugu, ullut 14-it pillugit malittarisassaqaarnissamik siunnersuut malillugu akileraarusiisoqartarnissaa, akileraaruseriffiup maleruagassaq nassuiartassavaa, inatsisit inuiaat akornanni atuuttut Kalaallit Nunaata aamma pisussaaffigisai naapertorlugit marloriaammik akileraannginnissamut isumaqatigiissutit saneqqullugit akileraarusiisoqannginnissaa anguniarlugu.

Suliereqqiinermi immikkut ilanngaait

Aningaasarsianit akileraarutit pillugit Inatsisartut inatsisaanni § 25-i malillugu Naalakkersuisut aatsitassat suliereqqinneqarnerannut toqqaannartumik aningaasaliissutinit 10 procenti angullugit immikkut ilanngaait pillugit malittarisassanik aalajangersaasinnaapput.

Aalajangersagaq Inatsisartut inatsisaanni nr. 1-imi, 18. april 1991-imeersumi atuutilersinneqartoq atorneqarsimanngilaq.

Tamatumunnga atatillugu Naalakkersuisut naliliipput, akileraartussaataasunik, aatsitassanik, tamakkunatigut iluaqutiginninniarnermi pineqartumi nalinginnaasumik annertunerusumik, annertuumik suliereqqiinnikkut suliffeqarfinnik ingerlatsisunik iluaqutissiinissamut periarfissaqaarnermik ingerlatseqqinnissaq, inuussutissarsiutinik tunisassiornermik ingerlatsisunik assigiimmik pinninnissamut tunngatillugu tamanna akerliusoq.

Suliffeqarfinnik piginnittuunermi kinguaariit nikinneranni akileraarusiinerup kinguartinneqarnerani killissaritit qaffasinnerusut

Aningaasarsianit akileraarutit pillugit Inatsisartut inatsisaanni § 57 naapertorlugu, aktiat anpartilluunniit tunngavigalugit ingerlatsivimmi sulisuusup akissarsiaasa ilai "piginnittuunermi kinguaariit nikinneranni aktianik anpartinilluunniit" pissarsinermut

atorneqartut akileraaruser-neqarnissaasa ukiumut aningaasarsiorfiusumut kingusinnerusumut kinguartinneqarnissaanut, aamma nalimik ataassinermi nalerititap sulisuusup "piginnittuunermi kinguaariit nikinneranni aktianik anpartinilluunniit" pissarsinerani atorneqartup akileraaruserneqarnissaata ukiumut aningaasarsiorfiusumut kingusinnerusumut kinguartinneqarnissaanut akuersissummik pisoqarsinnaavoq.

Taamatut akuersissuteqarnermi aningaasat annertussusiligaasarneranni ukiumut aningaasarsiorfiusumut ataatsimut tunngatillugu 50.000 koruunit maannamut qaangerneqarsinnaanngillat.

Aalajangersagaq Inatsisartut inatsisaanni nr. 9, 11. November 2000-imeersumi atuutilersinneqartumi pisimasuni ikittuaraannanguani atorneqarsimavoq. Tamanna 50.000 koruuninut killeqartitsinerup piginnittuunermi kinguaariit nikinnissaat piffissap sivisoorsuunngitsup ingerlanerani pisussatut pilersaarutigineqartillugu appasippallaarneranut atasutut isumaqarfigineqarpoq.

Piffissaliussat sivikilliat

2006-imi ukiakkut ataatsimmiinnermi inatsisissanut siunnersuutinik pingasunik saqqummiussinermi (Akileraaruserinermik ingerlatsineq pillugu Inatsisartut inatsisaannut siunnersuut UKA 2006/29, Aningaasarsianit akileraarutit pillugit Inatsisartut inatsisissaannut siunnersuut UKA 2006/30 aamma Inatsisartut akitsuutit il.il. pillugit inatsisaasa ilaasa allanngortinnerat pillugu siunnersuut UKA 2006/32) naatsorsuutigineqarsimavoq sulisitsisut akileraarutinut A-nut atatillugu nalunaaruteqartarnerat taakkunangalu akiliuteqarnermikkut isumannaarisarnerat, akileraaruserinermik ingerlatsineq pillugu Inatsisartut inatsisissaattut siunnersummumut, UKA 2006/29-imut nalinginnaasumik nassuiaatini "Aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu inuussutissarsiuuteqartunut sunniutaasut" pillugit immikkoortoq naapertorlugu, siuartinneqassasut.

Aningaasarsianit akileraarutit pillugit Inatsisartut inatsisaanni atorunnaarsinneqartumi nalunaarutikkut akileraarutit A-t akiliuteqarnikkut isumannaarneqartarnerat pillugit malittarisassanik aalajangersaanissamut piginnaatitsissut, aningaasarsianit akileraarutit pillugit Inatsisartut inatsisaanni 1. januar 2007-imi atuutilersumi ajuusaarnartumik kukkunikkut ilanngunneqarsimanngilaq.

Akileraartarneq pillugu allatigut inatsiseqartitsinermi, matumani assersuutigalugu nioqqutissanik eqqussuinermi aamma annissuinermi Inatsisartut inatsisaanni aamma eqquiniaasitsisarnermi akitsuutit pillugit Inatsisartut inatsisaanni, akiligassanik isumannaarinissamut piffissarititaasut il.il. inatsisini ataasiakkaani aqunneqarput, taamaattumillu Naalakkersuisut isumaqarput eqqortuunerussasoq taamatulli akileraarutinik A-nik, iluanaarutinit atuisinnaanermullu akiliutinik akileraarutinik nalunaarinissamut isumannaarinissamullu piffissaliussat, aningaasarsianit akileraarutit pillugit inatsimmi ilanngunneqarpata.

Piffissanik sivikillisaanerit nalunaarsuinissamut atuisunut pisariillisaanernut attuumassuteqarput annaasaqarnissamullu pitsaanerusumik pinngitsoortitsinaveersaarutaallutik.

Aningaasarsianit unerartitsineq

Aningaasarsianit akileraarutit pillugit inatsimmi § 101 maannakkut taamatut isikkulersorneqarnermini imatut paasineqarsinnaavoq, akileraaruseriffik kisimi akileraarutinit akiitsut matussuserneqarnissaat siunertaralugu aningaasarsianit unerartitsinissamut peqqusinnaasoq. Taamaalilluni sumiiffinni akiliisitsiniartartut pisinnaasaqarluartut akileraarusiisarnermi akiliisitsiniut pitsaasoq taanna atorsinnaanngilaat. Akileraarutinit akiitsut akiitsut tamarmiusut 20 procenterimmatigit aningaasarsianit unerartitsinissamik peqqusineq akileraarutinit akiitsut akilersinniarneqarnissaannut akuttunngitsumik atorneqartarpoq.

Akiliisitsiniartartut pisortat pisassaannik assigiinngitsunik arlalinnik akiliisitsiniarnermut atatillugu aningaasarsianit unerartitsinissamik peqqusisarput, taassuma ataani assersuutigalugu meeqqanut akilersuutit (akilersuisussaataaneq), ineqarnermut akiliutit il.il.

Akileraarutinit akiitsullit ilaat aammattaaq pisortat pisassaannik allanik akiitsoqartarput. Taassuma kingunerisinnaavaa akileraarutinit aningaasarsianik unerartitsinissamik akileraaruseriffiup kisimi peqqusinnaaneraniq aaqqissuussisoqartillugu akileraaruseriffiup akiliisitsiniartartullu aningaasarsianik unerartitsinissamik peqqusinnaanerisa ataqatigiissarneqarnissaata amigaataanera. Taamatut pisoqartillugu akiitsullit suliffeqarfiisalu paatsuungalersinnaapput toqqissisimanatillu.

Ernialersuineq

Akileraartitsisarneq januarip aallaqqaataaniit 2007-imiit akileraaruseriffimmut nuunneqaraluartoq, kommunit siunissami ukiuni arlalinni innuttaasuniit suliffeqarfinniillu akileraarutinit kinguaattoorutinit pisassaqassapput. Tassani ilaatigut pineqarput akileraarutit sinneri ukioq aningaasarsiorfik 2005 tikillugu akileraarutillu A-t 2006 tikillugu akilerneqarsimanngitsut.

Akileraaruserinermik ingerlatsineq pillugu inatsisartut inatsisaanni § 43, imm. 1 malillugu akileraarutit piffissaq eqqorlugu akilerneqanngitsut qaammatip aallartinnerani 1 procentimik ernialerneqassapput, erniallu landskarsimut nakkartinneqassapput. Taamaalilluni aalajangersakkap kinguneraa kommunit akileraarutinit pisassaannit erniat landskarsimut nakkartinneqartarnerat, tamannalu Naalakkersuisut pissusissamisuunngitsutut isigaat.

2. Inatsisissatut siunnersuutip imarisai

Ullut 60-it pillugit malittarisassaq

Siunnersuutigineqarpoq ullut 60-it pillugit malittarisassaq atuuttusoq ullut 14-it pillugit malittarisassamut allangortinneqassasoq, malittarisassarlu atuutsinneqartassanngitsaq sulisitsisoq Kalaallit Nunaanni aalajangersimasumik sumiiffeqarluni namminersorluni inuussutissarsiummik ingerlataqarpat.

Siunnersuutip kinguneraa atorfeqarnermi Kalaallit Nunaanni ingerlanneqartumik sulinerlutik atatillugu akissarsisartut killilimmik akileraartussatut isigineqarnerat, sulineq ataqatigiissumik ullut 14-it sinnernagit sivilissuseqartumik maani nunamiinnermi ingerlanneqarsimappat, inullu pineqartoq sulisitsisumi Kalaallit Nunaanni nalunaarsugaanngitsumi atorfeqarnerminik ingerlatsiinnarluni imaluunniit Kalaallit Nunaanni aalajangersimasumik sumiiffeqarluni namminersorluni inuussutissarsiummik ingerlataqartuusumi.

Suliareqqiinnermi immikkut ilanngaait

Siunnersuutigineqarpoq aningaasarsianit akileraarutit pillugit Inatsisartut inatsisaanni § 25, tunisassiornermik inuussutissarsiuutini assigiimmik atugassaqaqtitsinissaap qulakkeernissaa siunertarlugu, atorunnaarsinneqassasoq.

Suliffeqarfinnik piginnittuunermi kinguaariit nikinnerannut atatillugu akileraarusiinerup kinguartinneqarnerannut killissarititat qaffasinnerusut

Siunnersuutigineqarpoq piginnittuunermi kinguaariit nikinnerannut atatillugu akileraarusii-nerup kinguartinneqarnerani ukiumut aningaasarsiorfiusumut ataatsimut tunngatillugu killissarititaasoq 50.000 koruuniniit ukiumut aningaasarsiorfiusumut ataatsimut tunngatillugu 100.000 koruuninut qaffanneqassasoq.

Piffissaliinerit sivikilliset

Siunnersuutigineqarpoq akileraarutininik A-nik unerartitat, iluanaarutinit atuisinnaanermullu akiliutinit akileraarutit pillugit paasissutissanik tunniussinissamut piffissaliussaap aammalu taakkunanga akiliuteqarnikkut isumannaarinissamut piffissaliussaap siuartinneqassasoq aammalu aningaasarsianit akileraarutit pillugit inatsimmi aalajangersarneqarlutik.

Paasissutissanik nalunaaruteqartarnej

Akissarsiat amerlanerpaartaat ullumikkut edb atorlugu suliarineqartarput, sulili sulisitsisoqarpoq akissarsianut allagartat il.il. suliarinerannut atatillugu edb-mik atuinngitsunik. Taamatuttaaq iluanaarutininik atuisinnaanermullu akiliutininik isumannaarinnillutik akiliisartut edb-mik atuisuupput.

Sulisitsisup sulisut akissarsiaasa allagartaannik sanareernerani, pineqartut paasissutissanik akileraarutininik A-nut tunngasumik nassuiaasiornissamut tunngavissatut atortussanik peqareertarput. Taamatuttaaq ippoq atuisinnaanermut akiliisartunut selskabinullu iluanaarutininik isumannaarinnillutik akiliisartunut tunngatillugu.

Suliffeqarfiup suliat aaqqissuunnissaannut periarfissaqarnissaata naleqquttumik sianigineqarnissaa eqqarsaatigalugu paasissutissanik taamaattunik tunniussinissap siuartinnissaa akornutissaqanngilaq.

Paasissutissanik siusinnerusumik tigusaqartalernissaq akileraaruseriffimmut annertuumik iluaqutaassaaq, tamatumuuna akileraaruseriffik paasissutissiissutunik pineqartunik amerlaqisunik pissarsiarineqartartunik nalunaarsuineramik suliarinninnermillu sulianik aaqqissuussinissamut ajunnginnerusujussuarmik periarfissaqalissammat.

Ataatsimut isiginnilluni Naalakkersuisut naliliipput, akileraarutit A-t unerartitat, iluanaarutinit akileraarut aammalu atuisinnaanermut akiliutinit akileraarut pillugit paasissutissanik tunniussisarnermut piffissarititaasumik siuartitsinerup pitsaaqutai ajoqutissaasunit annertuumik amerlanerussasut, paasissutissanillu tunniussinissamut piffissaliunneqartup sulisitsisut il.il. naammaginarumik asattuukkai.

Akiliinissamut piffissaliinerit

Akiliuteqarnikkut isumannaarinissamut piffissaliunneqartumik siuartitsinissamut siunnersuut akileraaruserinerup qitiusumik ingerlanneqalernissaata tamatumani akiliutit allaanerusumik takkussuuttalernissaasa kingunerisaraat.

Akileraaruserinerup qitiusumik ingerlanneqalernerata kingornatigut akileraarutinit akiliutit tamarmik Akileraartarnermut Pisortaqaqfimmuk akilerneqartalissapput. Akileraarutit kommunit agguagarsiatut pisassarisaat, kommunit Namminersornerullutik Oqartussallu akornanni isumannaarneqartussanut allanut ilanngullugit qaammatip tulliuttup aallartinnerani akileraarutinit akilerneqartunik tiguneqartut tunngavigalugit isumannaarneqartalissapput. Kommunit Namminersornerullutik Oqartussallu akornanni pisassarisanik isumannaarisarneq qaammammuk ataasiaannarluni pisarnissaa ilaatigut tunngaveqarpoq allaffissornikkut aningaasartuutinit killilersimaarinninniarneq.

Sulisitsisunut il.il. piffissaliussat atuuttuusut naapertorlugit sulisitsisup il.il. akiligassanik isumannaarinissamut piffissaliunneqartunik ullormik ataasiinnarmilluunniit qaangiineri, kommunit aningaasanik akilerneqartunik tigusaassaminnik tigusaqarnissaat qaammammik ataatsimik kinguaattoortassaaq. Aningaasat amerlanerusut pineqartillugit tamanna kommuninut mikinerusunut annertuumik malunnaateqartassaaq.

Sulisitsisut il.il. akiligassanik isumannaarinissaannut piffissaliussat ullut qulit missiliorlugit siuarterinnerisigut annikikkaluartunik piffissamik qaangiinertigut kommuninut kingunerluutaasartut killilersimaarneqarput ilaatigullu akileraaruseriffik sivisunerulaartumik qaangiisoqartillugu akileeqqussutinit ingerlatsilernissaanut piffissarissaarnerulissalluni.

Aningaasarsianit unerartitsineq

Siunnersuutigineqarpoq akiliisitsiniartartut pisinnaasaqarluartut akileraarutinit akiitsut matussuserneqarnissaat siunertaralugu aningaasanik unerartitsinissamut peqqusisinnaassasut.

Taassuma kingorna siunertaavoq akileraarutinit pinngitsaaliilluni akiliisitsiniartarnek annertunerusumik kommunini akiliisitsiniartartunut katersorneqassasoq. Akileraaruseriffiup aningaasarsianit unerartitsinissamik peqqusisinnaanerata ingerlatiinnarneqarnissaata siunnersuutigineranut pissutaavoq ilaatigut kommunit aggornerisa avataanni taassuma atorneqarsinnaanissaa, aammalu akileraaruseriffik akuliussinnaassammat sumiiffinni atorneqarsinnaasumik pitsaasumik akiliisitsiniartartoqanngiffiusuni.

Ernialesuineq

Siunnersuutigineqarpoq aningaasarsianit akileraarutit pillugit inatsimmi januarip aallaqqaataata 2007-ip tungaanut atuuttumi (aningaasarsianit akileraarutit pillugit inatsisartut inatsisaat nr. 5, 19. maj 1979-imeersoq) § 68 atorunnaarsinneqassanngitsoq. Aningaasarsianit akileraarutit pillugit inatsimmi atuunnikuusumi § 68 taamaasilluni pisassarisanut ukiumit aningaasarsiorfimmiit 1980-imiit ukioq akileraaruseriffik 2006 ilanngullugu sulit atuutissaaq.

Aningaasarsianit akileraarutit pillugit inatsimmi januarip aallaqqaataata 2007-ip tungaanut atuuttumi § 68, imm. 1 malillugu akileraarutit akileraartussaataasup akiligassai akileraartussaataasup piffissaq eqqorlugu akilersimanngisai ullormiit akiliiffissamiit qaammatit aallartinnerini 1 procentianik ernialerneqartassapput. Erniat kommunimut akileraarfiusumut nakkartinneqartarput. Aalajangersakkami tassani imm. 2 malillugu unerartitsisussaataasooq akileraarutit piffissaq eqqorlugu akilersimanngippagit ulloq akiliiffissamiit qaammatit aallartinnerini 2 procentimik ernialerneqassapput. Erniat kommunimut suliffeqarfigineqartumut nakkartinneqassapput, kisiannili pissarsianit akileraarutit erniaat eqqarsaatigalugit suliffeqarfiup kommuni akileraarfianut.

Atuutilerfissaq

Siunnersuutigineqarpoq inatsit 1. maj 2007 atuutilissasoq.

Kisiannili siunnersuutigineqarpoq siunnersuummi nr. 3-7 (piffissarititat siuartitat) aatsaat januarip aallaqqaataani 2008-mi atuutilissasut, taamaalilluni suliffeqarfiit allannortiterinissamut piffissaqarniassammata.

Siunnersuutigineqarpoq ullut 60-it pillugit malittarisassamut allannuut inatsisip saqqummiunneqarnerani atuutilissasoq, tamatumuunakkut malittarisassamik atornerluisinnaanerit pinngitsoortinniarlugit, kisiannili kommunit akileraarutinit pisassaasa erniaasa siusinnerusukkut malittarisassat malillugit kommuninut nakkartinneqartarnissaanik siunnersuut januarip aallaqqaataaniit 2007-imiit atuutilissasoq siunnersuutigineqarpoq, taamaasilluni ernianit isertitat kommuninut ingerlaannartumik unitsitsineqanngitsumik pisinnaalissalluni.

3. Aningaasat tungaasigut allaffissornikkullu pisortanut sunniutissai

Ullut 60-it pillugit malittarisassap ullut 14-it pillugit malittarisassamut allanngortinnerata kingunerisaanik ukiumut 3 mio. koruuninik annertunerusumik isertitaqarnissamik kinguneqarnissaa.

Kinguaariit nikinnerannut atatillugu akileraarusiinerup kinguartinneqarnerani killissarititaasunik qaffaaneq isertitat maannamut amerlassutsit tunngavigalugit annertunngitsumik sunniuteqarnissaanik kinguneqassasoq naatsorsuutigineqarpoq.

Piffissaliinerit sivikillineqarnissaannut siunnersuutip erniatigut isertitat landskarsimut 1,5 mio. koruuninik pitsanngoriaateqarnissaanik kinguneqarnissaa naatsorsuutigineqarpoq.

Piffinni akiliisitsiniartartut akileraarutinit akiitsulinnut aningaasarsianit unerartitsisinnaanissaannut siunnersuummut atatillugu, pisortanut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu sunniuteqaateqarnissaanik missangiisoqanngilaq.

Kommunit akileraarutinit pisassaasa erniaat kommuninut nakkartinneqartarnissaannik siunnersuut missingersorneqarpoq 2007-imi annerpaamik 8 mio. koruuninik kommuninut pissarsissutigineqarnerussasoq, taakkunanga unerartitsisussaataasup 2 procentimik ernialiiffigineqartussaanerata kinguneranik annerpaamik 3 mio. koruunit, 2011-p tungaanut 0 koruuninut ikiliartussallutik, tassani akileraarutinit A-nit akiitsut il. il. ilimagineqartariaqassallutik tamakkerlugit akilerneqarsimassasut imaluunnit akiligassaajunnaarsinneqarnerisigut nalikilliliiffigineqarsimassasut. Kisiannili pissarsiat annertunerusutigut ilimagineqartariaqarput kommunit missingersuutaannut ilanngunneqarsimassasut. Ilimagineqartariaqarpoq ernianit isertitat taakku annertunersaat akiliisinnaajunnaarnerit kingunerinik kommuninut akilerneqassanngitsut. Landskarsi eqqarsaatigalugu siunnersuut pissarsissutaananilu annaasaqaataassanngilaq, tassa ernianit isertitat taakku missingersuutinut ilanngunneqarnikuunngimmata.

4. Aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu inuussutissarsiuteqartuusunut sunniutissai

Naatsorsuutigineqarpoq ullut 60-it pillugit malittarisassap allanngornera nunami maani inuussutissarsiutinik ingerlataqartunut iluaqusiissutaasunik annikinnerusunik sunniuteqassasoq. Inuussutissarsiutilinnut nunani allaneersunut siunnersuut allaffissornerulernermik annikitsuinnarmik kinguneqassaaq.

Piginnittuunermi kinguaariit nikinnerannut atatillugu akileraarusiinerup kinguartinneqarnerani killissarititaasunik qaffaaneq piginnittuunermi kinguaariit nikinnerata piviusunngortinneranik oqinnerulersitsisinnaavoq tamatumuunalu aningaasaqarnikkut inuussutissarsiutinik ingerlataqartunut iluaqusiissutaasunik sunniuteqarluni.

Sulisitsisut akileraarutit A-t pillugit nassuiaatinik tunniussisarnerannut piffissaliunneqartumik siuartitsinerup aammalu akiligassanik isumannaarinissaannut piffissaliunneqartup ullut qulit missigisaannik siuartinneqarnerata kingunerissavaa, sulisut akileraarutinit akiliutaannik maannakkumiit sivikinnerusumik sulisitsisut tigungminnitalernissaat. Inuussutissarsiutinik ingerlatsisunut namminersortunut akiliisinnaassuseqarnikkut amigaatigineqalersutigut ani-ngaasartuutit 5 procentimik erniaqartitsineqartillugu ukiumut 600.000 aamma 800.000 koruunit akornanniissasut missiliuutigineqarpoq.

Iluanaarutinit atuisinnaanermullu akiliutinit akileraarutit isumannaarneqarnissaannut piffissaliunneqartup ullut qulit missigisaannik siuartinera, 5 procentimik erniaqartitsineqartillugu namminersorlutik inuussutissarsiummik ingerlataqartunut akiliisinnaassuseqarnikkut amigaatigineqalersutigut 100.000 koruuninik nammagassiissuteqartussatut missiliuutigineqarpoq.

Akileraarutinit kommunit pisassaannit erniat kommuninut nakkartinneqartarnissaannik siunnersuut ilimagineqarpoq inuussutissarsiortunut 2007-imi 3 mio. koruuninik aningaasartuutaanerussaq, 2011-imi 0 koruuninut ikilisimassallutik, tassani ilimagineqartariaqarluni akileraarutinit A-nit akiitsut tamakkerlugit akilerneqareersimanissaat imaluunniit akiligassaajunnaarsinneqarnermikkut nalikillilerneqarsimassasut. Ilimagineqartariaqarpoq ernianit isertitat taakku annertunersaat akiliisinnaajunnaarnerit kingunerinik kommuninut akilerneqassanngitsut.

5. Avatangiisinut pinngortitamullu sunniutissai

Siunnersuut avatangiisinut pinngortitamulluunniit tunngasutigut sunniuteqartussaangilaq.

6. Innuttaasunut allaffissornikkut sunniutissai

Siunnersuut innuttaasunut allaffissornikkut sunniuteqartussaangilaq.

7. Nalagaaffeqatigiinnermut namminersulivinnermulluunniit tunngasut

Siunnersuut nalagaaffeqatigiinnermut namminersulivinnermulluunniit attuumassuteqanngilaq.

8. Pisortanit soqutigisaqaqatigiiffinnillu tusarniaaneq

Siunnersuut KANUKOKA-mut, Kalaallit Nunaanni Sulisitsisut Peqatigiiffiannut (GA), ILIK-mut. Nunaqavissut Suliffiutillit Kattuffiannut (NUSUKA), Sulinermik Inuussutissarsiuteqartut Kattuffiannut (SIK), KNAPK-mut, Aningaasaqarnermut Pisortaqaarfimmut, Sulisoqarnermut Pisortaqaarfimmut, Selskabinut allattoqaarfimmut, Sulisoqarnermut Inuussutissarsiutinullu Pisortaqaarfimmut, Ineqarnermut Attaveqarnermullu Pisortaqaarfimmut, Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Pisortaqaarfimmut, Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqaarfimmut aammalu Inuussutissarsiutinut Pisortaqaarfimmut tusarniassutigineqarsimavoq.

Tusarniaanermut akissutit Akileraartarnermut Akitsuusiisarnermullu
Ataatsimiitalimut ingerlatinneqarput.

Tusarniaanermi akissutit siunnersuummut allannguuteqartitsinissamut
pissutissaqarsimangillat.

Aalajangersakkanut ataasiakkaanut nassuiaatit

§ 1-imut

nr. 1-imut

Siunnersuutigineqarpoq ullut 60-it pillugit killissarititaq ullut 14-inut
allanngortinneqassasoq, taamaasilluni atorfeqarnermi Kalaallit Nunaanni
ingerlanneqartumik sulinerneq ataqatigiissumik ullut 14-it sinnernagit sivilisussuseqartumik
maani nunamiinnermi ingerlanneqarsimappat, inullu pineqartoq sulisitsisumi
Kalaallit Nunaanni nalunaarsugaanngitsumi atorfeqarnerminik ingerlatsiinnarluni
aamma Kalaallit Nunaanni aalajangersimasumik sumiiffeqarluni ingerlataqarpat.

Ullut 14-it kisinneranni ulloq tikiffik aallarfillu ilanngunneqassapput. Aammalu
ullunik taakkunannga 14-inik qaangiinnermut suna peqqutaasimasinnaanersoq
apeqqutaanngilaq.

Oqaaseq Kalaallit Nunaanni aalajangersimasumik sumiiffeqarluni ingerlatsiveqarneq
matumani aningaasarsianit akileraarutit pillugit Inatsisartut inatsisaanni § 2, imm. 1,
nr. 10-imut assigiissumik paasineqassaaq.

Qaqugukkut aalajangersimasumik ingerlatsiveqartutut isummerfiginnittoqarnissaanik
aalaja-ngiinnermi aammattaaq pingaartillugu isiginiarneqassaaq taaguummik
marloriaammik akile-raannginnissaq pillugu isumaqatigiissutinut (DBO) ataqatigiissutit
erseqqissaasimaneq, tamatumani aamma OECD-p tunngaviummik
isumaqatigiissutaa, tassungalu oqaaseqaatit.

Aalajangersimasumik ingerlatsiveqarneq taamaalilluni tamatigit pisarpoq
suliffeqarfik immikkoortortakkut, allaffikkut, tunisassiorfikkut, sannavikkut
qaarusukkulluunniit, gasseqarfikkut uuliaqarfikkulluunniit, ujaqkerivikkut
allakkulluunniit nunamit piiagassat sumiiffiannit aalajangersimasumit
piiiaaffiusukkut ingerlanneqarpat.

Aalajangersimasumik ingerlatsivittut taaguummi qitiusoq tassaavoq
aalajangersimasumik ingerlatsiveqarnera, ingerlatap suliaata tamakkiisumik
ilaannakuusumilluunniit ingerlanneqarfigisaanik.

Marloriaammik akileraannginnissaq pillugu isumaqatigiissutit kingunerissavaat Kalaallit Nunaat suliffeqarfimmik sanaartormik suliaqartumik nunami maaniittumik aatsaat akileraarusiisinnaatitaassammat ingerlataq taanna piffissami aalajangersimasumik sivisussuseqartumi ingerlanneqarsimappat, amerlanertigut sivikinnerpaamik qaammatinik arfinilinnik sivisussuseqartumik.

Suliffeqarfik sinniisumit piukkunnaatilittut isigisariaqartumit, nunami allami ingerlatsivimmit sinniisuuffigisaminit ingerlatsivimmut pisussaaffiliinertaqartunik niueqatiginnissinnaanermut pinsinnaatitaasumit sullinneqarpat, nunami maani aalajangersimasumik ingerlatsineqarpoq.

Suliffeqarfik nunami maani attaveqaatitut inissisimasumit, tassa imaappoq tuniniaanermi sullissisumit, piumasarianut tigusaminut suliffeqarfimmit nunami allami inissisimasumit akuersissummik peqqaartussamit, ingerlanneqarpat, tamanna aalajangersimasumik ingerlatsi-veqarnertut isigineqassanngilaq.

Immikkoortortaqarfik nunami maani peqqumaasivittalik aqqutigalugu Kalaallit Nunaanni nunanilu allani pituttuisuusumik tunisineqartarpat, Kalaallit Nunaanni nunanilu allani tuni-niaanikkut iluanaarutit killilimmik akileraartarnermut tunngatitanut ilaapput.

Immikkoortortamik pisiniartarfiuinnartumik nunami maaniittoqarnera aalajangersimasumik ingerlatsiveqarnertut isigissallugu naammanngilaq.

Ullut 14-it pillugit malittarisassaqaarnissamik siunnersuut aamma marloriaammik akileraannginnissamut isumaqatigiissutit pisussaaffiliinerinut tunngasut Nalinginnaasumik nassuiaatini imm. 1-imi qulequttap ullut 60-it pillugit malittarisassap ataaniittut innersuussutigineqarput.

nr. 2-mut

Siunnersuutigineqarpoq aningaasarsianit akileraarutit pillugit Inatsartut inatsisaanni § 25 atorunnaarsinneqassasoq.

Atorunnaarsitsinerup kinguneraa, akileraartussaataasut aatsitassanik, tamakkunanga iluaqutiginninniarnermi pineqartumi nalinginnaasumik annertussutsimit annertunerusumik, suliareqqinermut suliffeqarfimmik ingerlatsisut, ingerlatanut aalajangersakkami ilaatinneqartunut aningaasaliissutaasut sinnerlugit ilanngaammik pinsinnaannginnerat. Akileraartussaataasut tamanna malillugu ingerlatanut "taamaallaat" nalikilliliissuteqarsinnaapput malittarisassat atuuttuusut malillugit, annertunerpaamik pissarsiarineranni akiusup 100 procentip annertoqataanik.

nr. 3-mut

Siunnersuutigineqarpoq, piginnittuunermi kinguaariit nikinnerannut atatillugu akileraarusiinerup kinguartinneqarnerani killissarititaasut 50.000 koruuninit 100.00 koruuninut qafanneqassasut.

Aalajangersakkap kinguneraa, aningaasat kingusinnerusukkut akilerneqartussanngorlugit kinguartinneqartut, ukiumut aningaasarsiorfiusumut ataatsimut tunngatillugu 100.000 koruunit sinnersinnaanngikkaat. Atorfeqartoq taamaasilluni 100.000 koruuninik, akissarsiaminit aktianik anpartinilluunniit pisissutigisani, aammalu tamatuma saniatigut 100.000 koruunit allat, aktianik anpartinilluunniit nalingi ataallugit pisinermini pissarsiarisimasaanut naliusunik, katillugit ukiumut 200.000 koruuninik kinguartitsinermik angusaqarsinnaavoq.

Aktiat anpartilluunniit ukiup aningaasarsiorfiusup ingerlanerani ataasiartumik arlaleriarluniluunniit pisinikkut pissarsiaanersut apeqqutaanngilaq.

Kinguartitamik akileraarusiineq pissaaq ukiumi aningaasarsiorfiusumi, pineqartup aktianik anpartinilluunniit pissarsiaminik taakkualuunniit ilaannik tunisaqarfigisaani, imaluunniit ukiumi aningaasarsiorfiusumi tamakkiisumik akileraartussaanerup atorunnaarfigisaani, pissaaq.

nr. 4-mut

Siunnersuutigineqarpoq aningaasat unerartitsisussaataasup qaammammi unerartissimasaasa piffissaagallartillugu akiliuteqarnikkut isumannaarneqarnissaannut piffissaliunneqartoq inatsisikkut aalajangersarneqassasoq qaammammilu akiliiffissaasumi ulluinnaasumit kingullermiit ullut 20-nianut siuartinneqassasoq. Qaammammi akiliiffissaasumi 20-ni arfinngorneruppat, sapaataappat nalliuttuuppalluunniit, piffissaliunneqartoq ulluinnaasumut tullermut kinguartinneqassaaq. Ulloq akiliiffissaq (qaammatisiutit malillugit qaammatip tulliuuttup ulluisa siulliat allanngortinnagit ingerlatiinnarneqassasut siunnersuutigineqarput.

Akiliuteqarnissamut piffissaliussaq qaangerneqarpat ernialiisoqassaaq soorlutaaq unerartitsisussaataasooq pineqaatissinneqarsinnaatitaassasoq, qaangiineq imaluunniit akiliuteqanngitsoorneq piaaraluni mianersuaalliornikkut soqqusaatsumillu iliuuseqarnikkut pippat.

nr. 5-imut

Siunnersuutigineqarpoq qaammammi unerartitanut tunngatillugu nalunaarummik tunniussinissamut piffissaliunneqartoq qaammatip unerartitsiviusup tulliaata qulinganut ullulerlugu aalajangersarneqassasoq. Qaammammi nalunaarusiorfiusumi ullut qulingat arfininngorneruppat, sapaataappat nalliuttuuppalluunniit, piffissaliunneqartoq ulluinnaasumut tullermut kinguartinneqassaaq.

Aalajangersakkap kingunerissavaa, Naalakkersuisut Nalunaarutitigut unerartitsisussaaitap unerartitaminut nalunaarusiornissaanut maleruagassanik erseqqinnerusunik aalajangersaassasut. Tassunga ilanngullugit, assersuutigalugit nalunaarusiornerit akileraaruseriffimmit nalunaarusiornermi allattuiffissat immersoriikkat atorlugit tunniunneqartarnissaat.

nr. 6-imut

Siunnersuutigineqarpoq, ilunanaarutisianit akileraarutininik akiligassanik isumannaarinissamut piffissaliunneqartoq ulluinnaasut kingullersaanniit qaammatip akiligassanik isumannaarinissamik iluanaarutinilluunniit pisassanngortitsinermik aalajangiinerup qaammataata tulliaata ulluisa 20-annut siuartinneqassasoq. Qaammatip akiliiffissaasup ulluisa 20-at arfininngorneruppat, sapaataappat nalliuttuuppalluunniit piffissaagallartillugu ulloq akiliiffissaq ulluinnaasumut tullermut kinguartinneqassaaq.

Aammattaaq siunnersuutigineqarpoq, iluanaarutisianik tunniussinerit pisassanngortitsinerilluunniit pillugit paasissutissiissutinik tunniussinissamut piffissaliusaaq, iluanaarutininik tunniussinissamik pisassanngortitsinermilluunniit aalajangiinerup, imaluunniit nalunaaqqusissummi nalunaarnissamut piffissaliunneqartup qaangiunnerata ulluata qaammataata tulliani ullut qulissaannut kinguartinneqassasoq. Ullut qulingat arfininngorneruppat, sapaataappat nalliuttuuppalluunniit ulloq paasissutissanik nalunaarnissamut piffissaliunneqartoq ulluinnaasumut tullermut kinguartinneqassaaq. Paasissutissat akileraaruseriffimmut nassiunneqassapput, allaffissaq "iluanaaruteqartitsinermut nalunaarut" atorlugu. Ataatsimeersuarnerup aalajangiinera iluanaarummik agguassinermik nalunaaruteqartoqannginnissaanik aalajangiineruppat, taamaakkaluartoq iluanaaruteqartitsinermut nalunaarummik nassiussisoqassaartaaq.

Selskabi iluanaaruteqartitsinermut nalunaarummik nassiussigumassuseqanngippat, paasissutissanik tunniussinissaq ullormoortunik akiliisitsissutinik pineqaatissinneqarsinnaavoq. Periaaseq tunngavigalugu naatsorsuutigineqarpoq akiliisitsinerit aamma akiliisitsiniartarnerit akileraaruseriffiup suliaqarneratigut atuutsinneqassasut.

Aalajangersakkani nalunaarnissamut piffissaliunneqartup qaangiunnerani eqqaaneqartoq atuuffigissavaa, iluanaarutininik agguagarsisitsinikkut ataatsikkut pisoqartillugu, selskabit inatsisitigut tunngavilersorneqarneranni maleruagassat aammalu nalunaarnissamut piffissaliunneqartut aalajangersarneqarnerannut assingusunik selskabit aningaasaatimikkut appaasitsineranni atuuttussanngorlugu.

nr. 7-imut

Atuisinnaanermut akiliutininik akileraarutininik tunniussineq pillugu paasissutissanik tunniussinissamut piffissaliunneqartoq, akileraarutit A-t pillugit nalunaarusianik

tunniussinissamut piffissaliinerup assigisaanik aalajangerneqassasoq siunnersuutigineqarpoq.

nr. 8-mut

Siunnersuutigineqarpoq sumiiffimmi akiliisitsiniartartoq piginnaasaqarluartoq sulinermi aningaasarsianit taamatullu akiliutinik allanik aammalu akileraaruseriffimmit annertutigisumik unerartitsinissamik peqqusinissamut pisinnaatinneqassasoq.

nr. 9-mut

Aalajangersakkap kinguneraa akiitsulik aningaasarsiaanit unerartitsinissamik peqqussuteqarfigineqarsimasoq piffissami peqqussutip tiguneqarfiani sulisitsisumi pineqartumi sulinnigippat, ullut tallimat qaangiutsinnagit sulisitsisup peqqussummik nalunaaruteqartoq nalunaarfigissagaa. Taamatuttaq suliunnaarnermiit ullut tallimat qaangiutsinnagit sulisitsisup nalunaarummik nalunaaruteqartoq nalunaarfigissavaa, sulisitsisoq taanna nallertinnagu unerartitsinissamik peqqussummik tigusaqarsimappat, suliunnaarnermilu akileraarutinit akiitsut pineqartut tamakkerlugit akilerneqarsimannigipata.

nr. 10-mut

Siunnersuutigineqarpoq aningaasarsianit akileraarutit pillugit inatsimmi januarip aallaqqaataata 2007-ip tungaanut atuuttumi (aningaasarsianit akileraarutit pillugit inatsisartut inatsisaat nr. 5, 19. maj 1979-imeersoq) § 68 § 115, imm. 3-mit peerneqassasoq. Aningaasarsianit akileraarutit pillugit inatsimmi siusinnerusukkut atuuttumi § 68 ukiumit aningaasarsiorfimmiit 1980-imiit ukiumut aningaasarsiorfimmuut 2006-imut taamaalilluni suli atuutissaaq.

§ 2-mut

Siunnersuutigineqarpoq Inatsisartut inatsisaat 1. maj 2007-mi atuutilissasoq. Kisiannili siunnersuutigineqarpoq siunnersuummi nr. 3-7 (piffissarititat siuartitat) 1. januar 2008-imi atuutilissasut.

§ 1, nr. 1-imi allannguut, siunnersuutigineqarpoq inatsisissatut siunnersuutip saqqummiunneqarnerani atuutilissasoq, siunnersuutigineqarporlu malittarisassat siornatigut atuuttut malillugit kommunit akileraarutinit pisassaasa erniaat kommuninut nakkartinneqartarnissaat pillugu siunnersuummi § 1 nr. 10, 1. januar 2007-imi atuutilissasoq.

Ulloq nassiussivittut naatsorsuunneqassaaq siunnersuut Inatsisartut siulittaasoqarfiannut allakkatigut nalunaarutigineqarfia ulluliullugu.